

УДК 355.231(477)

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2026.1.20>

Ю. М. ЮРЧАК

*старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна
Електронна пошта: yurchak_@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-9506-3228>*

С. В. СІНКЕВИЧ

*кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри загальновійськових дисциплін,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна
Електронна пошта: sinkevich76@i.ua
<https://orcid.org/0000-0001-5838-2177>*

А. І. ЧУКАНОВ

*старший викладач кафедри загальновійськових дисциплін,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна
Електронна пошта: chukanov1990@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-7925-1026>*

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ КУРСІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ (БАЗОВОГО (L-1A) ТА ФАХОВОГО (L-1B) ТАКТИЧНОГО РІВНЯ) ДО ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена аналізу особливостей інтеграції курсів професійної військової освіти (L-курсів) до системи підготовки здобувачів вищої освіти України в умовах правового режиму воєнного стану та післявоєнної відбудови. Актуальність теми зумовлена її введенням у дію постанови Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2025 року № 1612 «Про внесення змін до Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу», відповідно до положень якої відбувається імплементування нової філософії підготовки офіцерів запасу у поєднанні зі стандартами НАТО та вимогами національної безпеки.

Дослідження фокусується на структурно-функціональному аналізі базового курсу лідерства (L-1A) і фахового курсу тактичного рівня (L-1B) з особливим акцентом на специфіці підготовки офіцерів для Державної прикордонної служби України. Розкрито зміст трансформації навчальних планів, що передбачає збільшення обсягу підготовки до 44 кредитів ЄКТС.

На основі аналізу освітньо-професійних програм і стандартів вищої освіти за спеціальністю К2 «Безпека державного кордону» виявлено ключові компетентності, що формуються під час проходження курсу L-1B: від тактики прикордонної служби в бойових умовах до адміністративно-юрисдикційної діяльності. Висвітлено роль компетентнісного підходу у формуванні офіцера-лідера, здатного діяти в умовах гібридних загроз і застосовувати процедури планування бою (TLP/MDMP).

Окрему увагу приділено проблемам імплементування кадрового забезпечення, оновлення матеріально-технічної бази закладів вищої освіти, а також інтеграції бойового досвіду російсько-української війни до навчального контенту. Сформульовано висновки щодо необхідності створення гнучкої моделі, яка забезпечувала б мобілізаційний потенціал держави без втрати якості фахової освіти.

Ключові слова: професійна військова освіта, курси L-1A та L-1B, підготовка офіцерів, Державна прикордонна служба України, стандарти НАТО, TLP (Troop Leading Procedures), компетентнісний підхід.

Поставлення проблеми. В умовах затяжного збройного конфлікту високої інтенсивності та необхідності розбудови стійкої системи національного спротиву Україна постала перед викликом кардинальної реформи військової освіти. Традиційна радянська модель

підготовки офіцерів запасу на військових кафедрах закладів вищої освіти, яка функціонувала за принципом «екскурсу до військової справи», остаточно вичерпала свій ресурс. Вона не забезпечувала формування лідерських якостей, тактичного мислення та здатності до автономних дій, що є критичними на сучасному полі бою [Hedenskog J. A., 2022].

За результатами введення в дію у грудні 2025 року постанови Кабінету Міністрів України № 1612 «Про внесення змін до Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу» [Кабмін оновив порядок військової, 2024] директивно визначено шляхи переходу до трирівневої системи професійної військової освіти (L-1, L-2, L-3). Особливої гостроти набуває питання імплементації першого рівня (тактичного), який декомпозується на базовий (L-1A) і фаховий (L-1B) підрівні, до освітнього процесу [Government adopts decision, 2024].

Складність завдання полягає у необхідності інтеграції інтенсивної бойової підготовки до насиченого графіку здобуття цивільної спеціальності. Для Державної прикордонної служби України (ДПСУ) ця проблема ускладнюється дуалістичним статусом відомства (правоохоронний орган з військовими функціями), що вимагає від офіцерів наявності специфічного набору компетентностей, відмінних від загальновійськових [National Guard of Ukraine]. Невирішеним залишається питання гармонізації цих вимог у рамках обмеженого навчального часу (44 кредити ЄКТС) і відсутності уніфікованих методик викладання спеціалізованих дисциплін (L-1B) на базі цивільних університетів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика реформування військової освіти в Україні є предметом активних наукових дискусій. Вагомий внесок до розробки теоретико-методологічних засад професійної військової освіти зробили вітчизняні науковці та експерти НАТО.

Основоположні праці компетентнісного підходу в системі ДПСУ належить В. Ткачуку, А. Галімову, О. Діденку, які у своїх роботах ґрунтовно аналізує модель формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників. Він стверджує, що

сучасна війна вимагає від командира взводу не лише знання статутів, а й розвинутої рефлексії, емоційного інтелекту та здатності до саморегуляції в екстремальних умовах [Ткачук В., Галімов А., Діденко О.]. У його дослідженнях підкреслюється розрив між консервативними методами навчання та динамікою бойових дій. С. Білявець та Л. Руденко фокусуються на моніторингу якості підготовки та специфіці формування фахових компетентностей у галузі розвідувально-інформаційної діяльності. Деякі автори досліджували особливості підготовки офіцерів до організації військового господарства, що безпосередньо корелює зі змістом курсів логістики (L-1B Logistics) [Артеменко О. Д., Ситник Ю. О., 2023]. О. В. Діденко й А. В. Галімов розглядають педагогічні умови формування лідерської культури. Їхні праці зацентровано на необхідності переходу від авторитарної педагогіки до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, що є основою виховання лідерів за стандартами НАТО [Ткачук В., Галімов А., Діденко О.]. М. Пасько досліджує лідерську компетентність офіцерів зв'язку та кібербезпеки, що є вкрай актуальним в контексті інтеграції кібер-компоненти до курсу L-1B [Пасько М., 2025].

В аналітичних звітах Шведського агентства оборонних досліджень (FOI) й експертів програми NATO DEEP (Defence Education Enhancement Programme) вказуються на системні проблеми української військової освіти, зокрема на надмірну централізацію та застарілі доктрини [Hedenskog J., 2022]. Вони рекомендують чітко розмежування рівнів освіти (тактичний, оперативний, стратегічний) і впровадження курсів L-рівня як інструменту інтероперабельності з силами Альянсу.

Попри значний масив досліджень, більшість із них стосуються підготовки курсантів у спеціалізованих ВВНЗ. Питання адаптації архітектури курсів L-1A/L-1B до специфіки навчання цивільних студентів (офіцерів запасу) залишається «білою плямою». Нині немає комплексних досліджень, які б аналізували методiku викладання модуля TLP (Troop Leading Procedures) для студентів, які не мають попереднього військового досвіду, в обмежених часових рамках; специфіку курсу L-1B для студентів-медиків у контексті нових вимог

2025 року; механізми інтеграції правоохоронної та військової компонент до підготовки офіцерів для ДПСУ на базі цивільних закладів вищої освіти, де відсутня спеціалізована прикордонна інфраструктура.

Метою статті є комплексний аналіз особливостей, механізмів і проблемних аспектів інтеграції курсів професійної військової освіти тактичного рівня (L-1A та L-1B) до системи загальновійськової підготовки здобувачів вищої освіти з урахуванням новітніх нормативних змін і специфіки підготовки офіцерів для Державної прикордонної служби України.

Виклад основного матеріалу. Реформа підготовки офіцерів запасу, кульмінацією якої стало ухвалення постанови Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2025 року № 1612, є ключовим елементом стратегії трансформації оборонного сектору держави. Цей нормативний акт не обмежується технічними змінами, а фактично змінює саму парадигму військової підготовки цивільних громадян [Уряд ухвалив рішення]. Одним з основних нововведень є збільшення загального навчального навантаження з 36 до 44 кредитів ЄКТС (з 1080 до 1320 годин) [Government adopts decision]. Це рішення спрямоване на вирівнювання підготовки офіцерів запасу з рівнем, який демонструють кадрові офіцери, що проходять скорочені курси лідерства. Структура навчання доповнюється введенням нової дисципліни «Військова підготовка», поділеної на два взаємопов'язані модулі: базовий курс L-1A і фаховий курс L-1B. Перший є уніфікованим для всіх видів військових формувань, тоді як другий змінюється відповідно до військово-облікової спеціальності [Українських офіцерів запасу].

Особливо важливою зміною стало запровадження з 1 січня 2026 року обов'язкової військової підготовки для студентів медичних і фармацевтичних спеціальностей [З 2026 року для студентів-медиків]. Це рішення продиктоване гострим дефіцитом офіцерів медичної служби та потребою у створенні потужного військово-медичного резерву. Для студентів-медиків навчання інтегрується до розкладу 3–5 курсів, що дозволяє синхронізувати засвоєння клінічних дисциплін із отриманням військово-медичної спеціалізації [Українських

офіцерів запасу]. Усі результати проходження модулів L-1A і L-1B, а також присвоєння відповідних військово-облікових спеціальностей автоматично фіксуються в електронних реєстрах: у застосунку «Резерв+» та у державному реєстрі «Оберіг» [У Міноборони оприлюднили]. Це забезпечує прозору систему обліку та мінімізує корупційні ризики, пов'язані з паперовою формою звітності [Експериментальне дослідження підготовки].

Базовий курс L-1A фактично становить фундамент нової системи підготовки. Його метою є формування «воїна-лідера», здатного керувати малим підрозділом у загальновійськового бою [Курси професійної військової освіти]. Типова структура курсу включає основи військового лідерства, загальну тактику, вогневу підготовку, військове управління, тактичну медицину, інженерну та топографічну підготовку, РХБ захист, основи роботи з БПЛА, фізичну підготовку та вивчення статутів. Важливим методологічним зрушенням є впровадження алгоритму Troop Leading Procedures, що замінює радянську модель навчання, яка ґрунтувалася на жорстких шаблонах дій [Hedenskoj J., 2022]. Натомість TLP стимулює ініціативність майбутнього командира, передбачає роботу зі сценаріями, тактичними задачами та рольовими симуляціями. Для студентів цивільних закладів освіти це означає зміну підходу: замість заучування теоретичних характеристик озброєння вони навчаються приймати рішення в умовах тактичної невизначеності [Педагогічно умови підготовки].

Інтеграція L-1A до освітньої діяльності цивільних університетів має свої труднощі. Навчання для студентів є дискретним, адже вони отримують військові знання лише 1–2 дні на тиждень. Це потребує від викладачів використання методик швидкого відновлення компетентностей, оскільки їхній рівень швидко знижується між заняттями [Specificity of informational and psychological]. Додатковим викликом є нижчий рівень фізичної підготовки студентів порівняно з курсантами, що потребує адаптації відповідної програми.

Фаховий курс L-1B є наступним етапом і має вирішальне значення для майбутніх офіцерів Державної прикордонної служби України

[Підготовка офіцерів запасу]. Він включає як військові, так і правоохоронні елементи, відображаючи дуалістичну характеристику ДПСУ. Військовий компонент охоплює тактику прикордонної служби, дії під час оборони кордону, протидію диверсійно-розвідувальним групам, застосування БПЛА, а також роботу з технічними засобами охорони кордону [Educational Programme of the Professional]. Правоохоронний компонент передбачає вивчення процедур прикордонного контролю, адміністративної юрисдикції та правомірного застосування примусових заходів [Шляхи формування готовності]. Компетентнісний профіль випускника визначає, що він повинен вміти оцінювати обстановку на ділянці відповідальності, організувати службу нарядів, забезпечувати інженерне та технічне оснащення підрозділу, правомірно застосовувати зброю.

Особливе місце посідає адаптація курсу L-1B для студентів медичних спеціальностей. Для них зміст зосереджується на військово-медичних аспектах: організації медичного забезпечення, плануванні евакуації поранених, військовій гігієні, епідеміології та логістиці медичного постачання. Важливим є поєднання базових навичок виживання, отриманих під час проходження курсу L-1A, із професійними функціями організатора медичної служби – L-1B. Запровадження обов'язковості підготовки вимагає глибокої взаємодії медичних університетів з Українською військово-медичною академією [З 2026 року для студентів-медиків].

Успішна реалізація реформи залежить від ефективних педагогічних стратегій. Найбільш результативною моделлю інтеграції визнано систему «єдиного військового дня», коли студент цілком «занурюється» до військового середовища. Значну роль відіграють польові збори, які тривають близько 30 діб для L-1A, а також стажування у військових підрозділах для L-1B [18]. Водночас інтенсивно використовуються цифрові технології: симулятори VBS3, JCATS, мультимедійні тири та VR-класи. Це дозволяє компенсувати нестачу полігонів і ресурсів.

Якість навчання значною мірою залежить від професійності інструкторів. Сучасний

інструкторсько-викладацький склад має володіти не лише бойовим досвідом, а й педагогічними методиками підготовки за стандартами НАТО. Програми (наприклад, DEEP) сприяють підготовці цього особового складу [PTEC Brochure 2025].

Попри значні переваги реформи, існують ризики її гальмування. Серед них – небезпека перетворення L-курсів на формальність, перевантаження студентів додатковими кредитами, а також нестача матеріально-технічної бази, зокрема для підготовки з застосування БПЛА та зв'язку. Для успішного подолання цих труднощів необхідною є кластерна модель взаємодії між цивільними закладами освіти та військовими навчальними підрозділами [Актуалізація проблеми формування].

Висновки. Інтеграція курсів професійної військової освіти L-1A та L-1B до системи загальновійськової підготовки здобувачів вищої освіти має стратегічне значення для формування якісного мобілізаційного резерву України. Шляхом введення в дію у грудні 2025 року Постанови Кабінету Міністрів України № 1612 створено необхідне нормативне підґрунтя для цього процесу: збільшено обсяг освітніх заходів до 44 кредитів ЄКТС та уніфіковано підготовку зі стандартами, що застосовуються до кадрових офіцерів. Перехід до моделі L-курсів забезпечує чітке розмежування між базовою загальновійськовою підготовкою та модулем L-1A, орієнтованими на формування лідерських якостей і базових навичок ведення бою, та фаховою спеціалізованою підготовкою (модуль L-1B). Для Державної прикордонної служби України це відкриває можливість готувати офіцерів з унікальним поєднанням військових і правоохоронних компетентностей, необхідних для інтегрованого управління кордонами й організації та ведення загальновійськового бою (дій).

Важливим аспектом реформи є вплив стандартів НАТО: запровадження процедур TLP, сучасних підходів до медичного забезпечення та використання натівської термінології, що забезпечує майбутню інтероперабельність резервних компонентів зі структурами й підрозділами Альянсу. На соціальному рівні обов'язковість військової підготовки для студентів медичних спеціальностей і можливість

добровільного навчання для здобувачів вищої освіти інших напрямів сприяють розвитку відповідальної громадянської позиції та формуванню усвідомленої готовності до оборони держави.

Подальший успіх реформи залежить від створення розгалуженої мережі сертифікованих центрів військової підготовки на базі провідних університетів, оснащення їх сучасними засобами: симуляторами, тренажерами, БПЛА, а також від системного моніторингу якості навчального процесу. Важливою умовою

є залучення до викладання ветеранів – учасників бойових дій, які можуть виступати інструкторами й менторами, забезпечуючи практичність і релевантність отриманих здобувачами вищої освіти знань і навичок.

Перспективами подальшого є дослідження передового досвіду та накопичення власного щодо протидії негативного інформаційно-психологічного впливу на військовополоненого з боку ворога, а також дослідження шляхів протидії негативному інформаційному впливу на особовий склад у полоні противника.

ЛІТЕРАТУРА

1. Hedenskog J. A future EU mission to the Ukrainian professional military education sector : FOI Memo 7899. Stockholm : FOI, 2022. URL: <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI%20Memo%207899> (дата звернення: 02.12.2025).
2. Кабмін оновив порядок військової підготовки за програмою офіцерів запасу // Приватний підприємець : газ. 2024. 13 листоп. URL: <https://chp.com.ua/all-news/item/97951-kabmin-onoviv-poryadok-vijskovoji-pidgotovki-za-programoyu-ofitseriv-zapasu> (дата звернення: 15.11.2025).
3. Government adopts decision to significantly improve reserve officer training // Ministry of Defence of Ukraine : official website. 2024. 1 Nov. URL: <https://mod.gov.ua/en/news/government-adopts-decision-to-significantly-improve-reserve-officer-training> (дата звернення: 10.11.2025).
4. National Guard of Ukraine // Wikipedia : free encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/National_Guard_of_Ukraine (дата звернення: 10.11.2025).
5. Ткачук В., Галімов А., Діденко О. Методична підготовка інструкторів навчальних підрозділів у навчальних центрах: європейський і вітчизняний досвід // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України. 2025. № 3. С. 222–244. URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk> (дата звернення: 01.10.2025).
6. Кияк О. О. Модель формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників // Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького : інститут. репозитарій. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/2545> (дата звернення: 01.10.2025).
7. Артеменко О. Д., Ситник Ю. О. Структура, критерії та показники професійної компетентності офіцерів – фахівців з організації розвідувально-інформаційної роботи // Озброєння та інформаційні технології. 2023. № 4. URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/406> (дата звернення: 11.10.2025).
8. Пасько М. Лідерська компетентність офіцерів військ зв'язку та кібербезпеки: сутність, структура і зміст // Педагогічні науки : зб. наук. пр. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України. 2025. № 3. С. 127–143. URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk> (дата звернення: 11.10.2025).
9. PTEC Brochure 2025 : Training and Education to the Moon / NATO Allied Command Transformation. Norfolk, 2025. URL: <https://www.act.nato.int/wp-content/uploads/2025/09/ptec-brochure-2025.pdf> (дата звернення: 04.10.2025).
10. Уряд ухвалив рішення щодо суттєвого підвищення якості підготовки офіцерів запасу // Міністерство оборони України : офіц. вебсайт. 2024. 1 листоп. URL: <https://mod.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-rishennya-shhodod-suttyevogo-pidvishhennya-yakosti-pidgotovki-oficzeriv-zapasu> (дата звернення: 04.11.2025).
11. Українських офіцерів запасу готуватимуть по-новому: деталі // РБК-Україна. 2024. 12 листоп. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayinskih-ofitseriv-zapasu-gotuvatimut-1764961193.html> (дата звернення: 12.11.2025).
12. З 2026 року для студентів-медиків є обов'язковим проходження військової підготовки: постанова Кабміну! // Дебет-Кредит. 2024. 12 листоп. URL: <https://news.dtki.ua/society/community/106009-z-2026-roku-dlia-studentiv-medikiv-je-oboviazkovim-prohodzennia-viiskovoyi-pidgotovki-postanova-kabminu> (дата звернення: 12.11.2025).
13. Підготовка офіцерів запасу // Національна академія Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького : офіц. сайт. URL: <https://nadpsu.edu.ua/vstupnyku/pidgotovka-oficzeriv-zapasu/> (дата звернення: 11.11.2025).
14. У Міноборони оприлюднили повний перелік курсів професійної військової освіти (L-курси) // АрміяInform. 2024. 14 трав. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/05/14/u-minoborony-oprylyudnyly-povnyj-perelik-kursiv-profesijnoyi-vijskovoyi-osvity-l-kursy/> (дата звернення: 11.12.2025).
15. Educational Programme of the Professional Military Education: Basic Tactical Level (L-1ab/mr) / Military Academy (Odesa). Odesa, 2025. URL: <https://vaodesa.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/l-1ab-mr.pdf> (дата звернення: 11.12.2025).

16. Курси професійної військової освіти: базового (L-1A) та фахового (L-1B) тактичного рівня // Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного : офіц. сайт. URL: <https://asv.mil.gov.ua/informatsiya-dlya-vstupnykiv/kursy-profesiynoi-viyskovoii-osvity-bazovoho-l-1a-ta-fakhovoho-l-1b-taktychnoho> (дата звернення: 10.12.2025).

17. Актуалізація проблеми формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в контексті інформаційної війни // *Науковий фаховий журнал СДПУ. Серія педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. № 5-6 (129–130). С. 261–270. Фахове видання. doi: 10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua>

18. Підготовка майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу в умовах інформаційної війни // *Науковий фаховий журнал СДПУ. Серія педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. № 1-2 (135-136). – С. 261–270. – Фахове видання. doi: 10.24139/2312-5993/2024.01-02/064-081. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua>

19. Шляхи формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у полоні противника. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2 (37), 37 с. DOI: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v37i2>

20. Specificity of informational and psychological countermeasure of propaganda for personal membership during the first world war. *Pedagogy and Education Management Review*, (3(17)), 28–34. <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2024-3>

21. Педагогічно умови підготовки майбутніх офіцерів до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу агресора в умовах інформаційної війни. *Молодь і ринок*, (1/233), 168–173. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322717>

22. Експериментальне дослідження підготовки майбутніх офіцерів прикордонників до протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад. *Молодь і ринок*, (2/234), 118–125. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.324544>

REFERENCES

1. Hedenskog, J. (2022). *A future EU mission to the Ukrainian professional military education sector* (FOI Memo 7899). Stockholm: FOI. Retrieved from <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI%20Memo%207899>

2. Kabmin onovyy poriadok viiskovoi pidhotovky za prohramoiu ofitseriv zapasu [Cabinet of Ministers updated the procedure for military training under the reserve officers program]. (2024, November 13). *Pryvatnyi pidpriemets*. Retrieved from <https://chp.com.ua/all-news/item/97951-kabmin-onoviv-poryadok-viiskovoji-pidgotovki-za-programoyu-ofitseriv-zapasu> [in Ukrainian]

3. Government adopts decision to significantly improve reserve officer training. (2024, November 1). *Ministry of Defence of Ukraine*. Retrieved from <https://mod.gov.ua/en/news/government-adopts-decision-to-significantly-improve-reserve-officer-training> [in Ukrainian]

4. National Guard of Ukraine. (n.d.). In *Wikipedia*. Retrieved November 10, 2025, from https://en.wikipedia.org/wiki/National_Guard_of_Ukraine

5. Tkachuk, V., Halimov, A., & Didenko, O. (2023). Metodychna pidhotovka instruktoriv navchalnykh pidrozdiliv u navchalnykh tseentrakh: yevropeyskyi i vitchyzniani dosvid [Methodological training of instructors of training units in training centers: European and domestic experience]. *Pedahohichni nauky* [Pedagogical Sciences], 2025. № 3, 222–244. Retrieved from <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk> [in Ukrainian]

6. Kyiak, O. O. (2023). *Model formuvannia upravlinskoii kompetentnosti maibutnikh ofitseriv-prykorodnykiv* [Model of formation of management competence of future border guard officers] (Doctoral dissertation/Thesis). Khmelnytskyi: National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Retrieved from <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/2545> [in Ukrainian]

7. Artemenko, O. D., & Sytnyk, Yu. O. (2023). Struktura, kryterii ta pokaznyky profesiinoi kompetentnosti ofitseriv – fakhivtsiv z orhanizatsii rozvidualno-informatsiinoi roboty [Structure, criteria and indicators of professional competence of officers – specialists in the organization of intelligence and information work]. *Ozbrioiennia ta informatsiini tekhnolohii* [Armament and Information Technologies], (4). Retrieved from <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/406> [in Ukrainian]

8. Pasko, M. (2023). Lideraska kompetentnist ofitseriv viisk zviazku ta kiberbezpeky: sutnist, struktura i zmist [Leadership competence of communications and cybersecurity officers: essence, structure and content]. *Pedahohichni nauky* [Pedagogical Sciences], 2025. № 3, 127–143. Retrieved from <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk> [in Ukrainian]

9. PTEC Brochure 2025: Training and Education to the Moon. (2025). Norfolk: NATO Allied Command Transformation. Retrieved from <https://www.act.nato.int/wp-content/uploads/2025/09/ptec-brochure-2025.pdf>

10. Uriad ukhvalyv rishennia shchodo suttievoho pidvyshchennia yakosti pidhotovky ofitseriv zapasu [The government adopted a decision on a significant increase in the quality of training of reserve officers]. (2024, November 1).

Ministry of Defence of Ukraine. Retrieved from <https://mod.gov.ua/news/uryad-uhvaliv-rishennya-shhodo-suttyevogo-pidvishhennya-yakosti-pidgotovki-oficeriv-zapasu> [in Ukrainian]

11. Ukrainskykh ofitseriv zapasu hotuvatymut po-novomu: detali [Ukrainian reserve officers will be trained in a new way: details]. (2024, November 12). *RBC-Ukraine*. Retrieved from <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayinskih-ofitseriv-zapasu-gotuvatimut-1764961193.html> [in Ukrainian]

12. Z 2026 roku dlia studentiv-medykiv ye obov'iazkovym prokhozhennia viiskovoi pidhotovky: postanova Kabminu! [From 2026, military training is mandatory for medical students: Cabinet decision!]. (2024, November 12). *Debet-Kredyt*. Retrieved from <https://news.dtki.ua/society/community/106009> [in Ukrainian]

13. Pidhotovka ofitseriv zapasu [Training of reserve officers]. (n.d.). *National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. Retrieved from <https://nadpsu.edu.ua/vstupnyku/pidgotovka-oficeriv-zapasu/> [in Ukrainian]

14. U Minoborony oprylyudnyly povnyi perelik kursiv profesiinoi viiskovoi osvity (L-kursy) [The Ministry of Defense has released a full list of professional military education courses (L-courses)]. (2024, May 14). *ArmiaInform*. Retrieved from <https://armyinform.com.ua/2024/05/14/u-minoborony-oprylyudnyly-povnyj-perelik-kursiv-profesijnoyi-vijskovoyi-osvity-l-kursy/> [in Ukrainian]

15. *Educational Programme of the Professional Military Education: Basic Tactical Level (L-1ab/mr)*. (2025). Odesa: Military Academy. Retrieved from <https://vaodesa.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/l-1ab-mr.pdf> [in Ukrainian]

16. Kursy profesiinoi viiskovoi osvity: bazovoho (L-1A) ta fakhovoho (L-1B) taktychnoho rivnia [Professional military education courses: basic (L-1A) and professional (L-1B) tactical level]. (n.d.). *Hetman Petro Sahaidachnyi National Army Academy*. Retrieved from <https://asv.mil.gov.ua/informatsiya-dlya-vstupnykiv/kursy-profesijnoyi-vijskovoyi-osvity-bazovoho-l-1a-ta-fakhovoho-l-1b-taktychnoho> [in Ukrainian]

17. Aktualizatsiia problemy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu v konteksti informatsiinoi viiny [Actualization of the problem of forming readiness of future border guard officers to counter negative informational and psychological influence in the context of information warfare]. *Naukovo-fakhovyi zhurnal SDPU. Seriya "Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii"* – *Scientific Professional Journal of Sumy State Pedagogical University. Series "Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies"*, 5–6(129–130), 261–270. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.05-06/261-270> [in Ukrainian]

18. Pidhotovka maibutnikh ofitseriv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu v umovakh informatsiinoi viiny [Training of future officers to counter negative informational and psychological influence in conditions of information warfare]. *Naukovo-fakhovyi zhurnal SDPU. Seriya "Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii"* – *Scientific Professional Journal of Sumy State Pedagogical University. Series "Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies"*, 1–2(135–136), 64–81. <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2024.01-02/064-081> [in Ukrainian]

19. Shliakhy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu u poloni protyvnyka [Ways of forming readiness of future border guard officers to counter negative informational and psychological influence in enemy captivity]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky – Collection of Scientific Works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 2(37). <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v37i2> [in Ukrainian]

20. Specificity of informational and psychological countermeasure of propaganda for personal membership during the first world war. *Pedagogy and Education Management Review*, 3(17), 28–34. <https://doi.org/10.36690/2733-2039-2024-3> [in Ukrainian]

21. Pedahohichni umovy pidhotovky maibutnikh ofitseriv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu ahresora v umovakh informatsiinoi viiny [Pedagogical conditions for training future officers to counter negative informational and psychological influence of the aggressor in information warfare conditions]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, 1(233), 168–173. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.322717> [in Ukrainian]

22. Eksperymentalne doslidzhennia pidhotovky maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do protydii nehatyvnomu informatsiino-psykholohichnomu vplyvu na osobovyi sklad [Experimental study of training future border guard officers to counter negative informational and psychological influence on personnel]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, 2(234), 118–125. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.324544> [in Ukrainian]

YU. M. YURCHAK

Senior Lecturer at the Department of Combined Arms Disciplines,
National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi,
Khmelnytskyi, Ukraine

E-mail: yurchak_@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-9506-3228>

S. V. SINKEVYCH

Candidate of Pedagogical Sciences, Professor,

Professor at the Department of Combined Military Disciplines,

Bogdan Khmelnytsky National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

E-mail: sinkevich76@i.ua

<https://orcid.org/0000-0001-5838-2177>

A. I. CHUKANOV

Senior Lecturer at the Department of Combined Military Disciplines,

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

E-mail: chukanov1990@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-7925-1026>

FEATURES OF THE INTEGRATION OF PROFESSIONAL MILITARY EDUCATION COURSES (BASIC (L-1A) AND SPECIALIZED (L-1B) AND TACTICAL LEVELS) INTO THE GENERAL MILITARY TRAINING OF HIGHER EDUCATION APPLICANTS

The article is devoted to the analysis of the process of integrating professional military education courses (L-courses) into the system of higher education applicants training in Ukraine under the legal regime of martial law and post-war reconstruction. The relevance of the topic is due to the adoption of Resolution No. 1612 of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 5, 2025, which implements a new philosophy of reserve officers training, in conjunction with NATO standards and national security requirements.

The study focuses on a structural and functional analysis of the basic leadership course (L-1A) and the professional tactical level course (L-1B), with a particular emphasis on the specifics of training officers for the State Border Service of Ukraine. It reveals the content of the transformation of curricula, which provides an increase within the extent of training to 44 ECTS credits and the introduction of compulsory military education for applicants for medical and pharmaceutical specialties.

Based on the analysis of educational and professional programs and higher education standards in the specialty K2 «State Border Security», key competencies that are formed during L-1B training have been identified: from border service tactics in combat conditions to administrative and jurisdictional activities. The role of the competency-based approach in the formation of a leader-officer capable of acting in conditions of hybrid threats and applying combat planning procedures (TLP/MDMP) is highlighted.

Particular attention is paid to implementation issues: staffing, the need to upgrade the material and technical base of civilian higher education institutions, and the integration of combat experience from the Russian-Ukrainian war into the training content. Conclusions are formulated regarding the need to create a flexible model that would ensure the mobilization potential of the state without compromising the quality of professional civilian education.

Key words: professional military education, L-1A and L-1B courses, reserve officer training, State Border Guard Service of Ukraine, NATO standards, TLP (Troop Leading Procedures), competency-based approach.

Дата першого надходження статті до видання: 08.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

